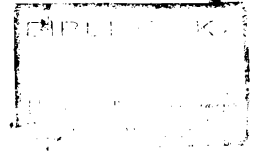

Warszawa, 13 czerwca 1939 r.

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 28291.

Kl. 72 c, 16/04.

Akciová společnost drve Škodovy závody v Plzni
(Praga).

Urządzenie do zmiany donośności dział.

Zgłoszono 16 listopada 1936 r.

Udzielono 5 kwietnia 1939 r.

Pierwszeństwo: 17 grudnia 1935 r. (Czechosłowacja).

Donośność dział można zmieniać przy stałym kącie podniesienia lufy i stałym ładunku miotającym przez zmianę prężności gazów prochowych. Prężność tych gazów daje się zmieniać przez zmianę wielkości przekroju otworów, łączących komorę nabożową w lufie z inną przestrzenią lub atmosferą, albo przez zmianę objętości komory nabożowej wskutek umieszczania w niej stałych nie spalających się wkładek. Konieczne do tego urządzenia, które znacznie powiększają ciężar dział, mają złożoną budowę i łatwo ulegają uszkodzeniu.

Te niedogodności usuwa wynalazek niniejszy, według którego donośność zmienia

się wprawdzie także przez zmianę prężności gazów ładunku miotającego, lecz w tym przypadku zmianę prężności gazów powoduje zmiana objętości komory wybuchowej, a tylko przy bardzo małych donośnościach można także części gazów odprowadzać do innej przestrzeni albo bezpośrednio do atmosfery. Wielkość komory wybuchowej, a z nią donośność dział, zmienia się według niniejszego wynalazku przez zmianę wzajemnego położenia tylnej części lufy, znajdującej się w komorze wybuchowej dział, oraz obsady zamkowej dział. W tym celu lufa daje się przesuwac w kierunku osiowym względem obsady zamkowej.

Na rysunku przedstawiono w przekrojach podłużnych kilka przykładów wykonania działka według wynalazku.

Najprostsza konstrukcję przedstawiono na fig. 1, według której w obsadę zamkową *a* jest wkręcona lufa, przy czym w obsadzie zamkowej *a* lufa jest prowadzona za pomocą pierścieniowego rozszerzenia *m* w kształcie tłoka, zaopatrzonego w dowolną niezawodną uszczelkę *c*. Donośność działka zależy od prężności gazów miotających, która jest zależna od objętości przestrzeni wybuchowej w komorze obsady zamkowej *a* z tyłu za pociskiem *d*. Objętość tej przestrzeni zmienia się w przedstawionym przykładzie wykonania przez obracanie lufy *b* w obsadzie zamkowej *a*.

Przykład wykonania według fig. 2 różni się od poprzedniego tym, że lufa *b* nie jest wkręcona bezpośrednio w obsadę zamkową *a*, lecz daje się przesuwac w jej przedniej przedłużonej części *a'*, przy czym obsada zamkowa z zewnątrz jest zaopatrzona w gwint *s'*, na który jest nakręcona nakrętka *e* w postaci tulei. Nakrętka *e* z gwintem *h* łączy się obrotowo z lufą. Wysuwanie lub wsuwanie lufy następuje przez obracanie tulei *e*.

Podobną konstrukcję przedstawiają fig. 3 i 4. Różnica polega tylko na tym, że nagwintowana tuleja *o* jest nakręcona na lufę, a gwintem *h'* jest połączona obrotowo z przedłużoną częścią przednią *a''* obsady zamkowej *a*.

W celu ułatwienia obracania nakrętki *o* można zastosować przekładnię śrubową, np. według fig. 3 i 4 ślimak *k* zazębia się z wieńcem zębatym, znajdującym się na obwodzie tej nakrętki *o*.

Gdy wyjątkowo chodzi o osiągnięcie małej donośności, to wykonywa się w obsadzie zamkowej *a* otwór *t* (fig. 3 i 4), który po określonym przesunięciu się lufy zostaje otwarty; przez ten otwór odpływają gazy prochowe do innej przestrzeni lub bezpośrednio do atmosfery.

Oczywiście, przedstawione przykłady nie obejmują wszystkich możliwych konstrukcji, opartych na tej zasadzie, tak iż można wprowadzać zmiany nie wychodząc poza ramy wynalazku.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Urządzenie do zmiany donośności działka, w którym przy stałym ładunku miotającym i stałym kącie podniesienia lufy działkowej donośność działka zmienia się wskutek zmiany pojemności komory wybuchowej, znamienne tym, że w celu zmiany pojemności komory wybuchowej lufa daje się podłużnie przesuwac w obsadzie zamkowej, wskutek czego jej tylna część zmienia położenie w stosunku do dna obsady zamkowej.

2. Urządzenie według zastrz. 1, znamienne tym, że lufa jest z zewnątrz nagwintowana i osadzona w obsadzie zamkowej, która na lufie daje się obracać, wskutek czego przesuwac się wzdłuż niej.

3. Urządzenie według zastrz. 1 i 2, znamienne tym, że tylna część lufy posiada kołnierz w kształcie tłoka i jest uszczelniona w cylindrycznej komorze obsady zamkowej za pomocą odpowiedniej uszczelki.

4. Urządzenie według zastrz. 1 i 3, znamienne tym, że lufa jest połączona z tuleją (*c*) za pomocą gwintu, tak iż tuleja ta daje się na lufie obracać, lecz nie przesuwac, przy czym drugi koniec tej tulei jest od wewnątrz nagwintowany i nakręcony na nagwintowaną część obsady zamkowej, wskutek czego przy obrocie tej tulei lufa przesuwac się względem obsady zamkowej.

5. Urządzenie według zastrz. 1 i 3, znamienne tym, że przedłużona przednia część (*a'*) obsady zamkowej (*a*) lufy jest zaopatrzona w gwint (*h'*), na którym daje się obracać, lecz nie przesuwac tuleja (*o*), której drugi koniec jest nakręcony na nagwintowaną część lufy działka.

6. Urządzenie według zastrz. 4 i 5, znamienne tym, że do uruchomienia nągwintowanej tulei, służącej do przesuwania lufy działowej względem obsady zamkowej, służy ślimak (k), który współdziała z wieńcem zębatym, wykonanym na zewnętrznej powierzchni tej tulei.

7. Urządzenie według zastrz. 1 — 6, znamienne tym, że obsada zamkowa (a) posiada otwór (t), przez który po granicz-

nym przesunięciu się lufy do przodu gazy prochowe przepływają do innej przestrzeni lub bezpośrednio do atmosfery.

Akciová společnost
dříve Škodovy závody
v Plzni.

Zastępca: Inż. F. Winnicki,
rzecznik patentowy.

